

לא משרתים! לא מקבלים!

התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל מייצגת כ-380 אלף סטודנטים וסטודנטיות בפריסה מדן ועד אילת. מהשבעה באוקטובר, גויסו לשירות מילואים כ-70 אלף סטודנטים וסטודנטיות, ובמעגל הנוסף הכולל בני/בנות זוג של משרתים/ות נמנים/ות עוד 10 אלף סטודנטים וסטודנטיות לערך. בתוך כך, למעלה מ-20% מאוכלוסיית הסטודנטים/ות נפגעה באופן ישיר מאז פרוץ המלחמה. השנה, זו השנה השלישית שהסטודנטים/ות במדינת ישראל פותחים את שנת הלימודים תוך כדי מלחמה, עם סבבי מילואים מתחדשים בממוצע של למעלה ממאה ימי מילואים בשנה, והפערים בין הסטודנט המשרת לאוכלוסיית הסטודנטים בכללותה רק הולכים ומתרחבים.

מתוך ההבנה כי שירות צבאי אינו מותרות אלא הכרח, ששוויון בנטל עוד רחוק מלהתקיים, ושעל שולחן הכנסת מונח חוק שמטרתו לעגן פטור משירות צבאי עבור עשרות אלפי צעירים בגיל גיוס - אנו מציעים לקבוע עיקרון לפיו מי שלא שירת בצה"ל או בשירות לאומי-אזרחי¹ - לא יהיה זכאי להטבות וסובסידיות שהמדינה מעניקה בשירותים מסוימים. במסגרת זו, יש להבטיח כי הגורם הממייך את כוח האדם בין סוגי השירות יהיה צה"ל, וכי הוא בלבד יוכל לפטור אזרח משירות צבאי ולהפנותו למסלול הלאומי-אזרחי.

הציבור הסטודנטיאלי המשרת, העובד והלומד, הוא דור העתיד של מדינת ישראל ועתיד להרכיב את שוק התעסוקה העתידי. משכך, עלינו לדאוג כבר עכשיו למערכת תמריצים מאוזנת והוגנת, שתבטיח שלילת הטבות משמעותיות מכספי הציבור ממי שלא משרת - ומאידך, הענקת הטבות משמעותיות למי שתורם למדינה. אם עוולה זו לא תתוקן בהקדם, נמצא עצמנו בעוד עשור או שניים במצב שאינו בר-קיימא מבחינת המצב הביטחוני והכלכלי במדינה, בחברה ובמשק.

הרשימה שלהלן מכילה מספר הטבות תקציביות וסבסודי שירותים חברתיים של המדינה, ובכוונתנו לדרוש שאלו יותנו בביצוע שירות צבאי/לאומי:

1. **הטבות מס** - הטבות מס באות לידי ביטוי בצורת נקודות זיכוי (החל מ-2.25 נקודות זיכוי להן זכאי כל אזרח ישראל ועד נקודות זיכוי עבור שלל סיבות), הפחתה מהיקף ההכנסה עליה משולם המס (במקרה של הפקדה לפנסיה ו/או קרן השתלמות), אחוז הנחה כללי מתוך סך ההכנסה החייבת (במקרה של הטבת מס לאזורי עדיפות לאומיים), או פטור מוחלט מתשלום מס מסוים (למשל פטור ממס על הכנסות משכר דירה עד 5,654 ש"ח).
מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי להטבות מס מכל סוג.

2. **קצבאות ילדים** - הורים זכאים לקבל קצבת ילדים מהביטוח הלאומי, בעבור כל ילד, הנקבעת בהתאם למספר הילדים.
מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי לקבלת קצבת ילדים מהביטוח הלאומי.

¹ למעט מי שמטעמים רפואיים אינם יכולים לבצע את שני סוגי השירות, והסדירו פטור חוקי.

3. **השתתפות בהוצאות מעונות יום** - המדינה מסבסדת כיום מעונות יום לאוכלוסיות זכאיות. גובה ההשתתפות נע בין מאות שקלים לאלפי שקלים בחודש, בהתאם למדרגת הזכאות.² מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי לסבסוד מעונות יום על ידי המדינה.
4. **השתתפות בהוצאות צהרונים ו'בית הספר של החופש הגדול'** - משרד העבודה ומשרד החינוך מפעילים ומסבסדים מסגרות צהרונים, במהלך שנת הלימודים ובמהלך החופש הגדול. מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי לסבסוד זה.
5. **הטבות בתשלום ארנונה** - רשויות מקומיות רבות מעניקות הנחות בתעריפי הארנונה, בהתאם להשתייכות הפרט לאחת מהקבוצות המזכות. אלו ניתנות הן מתוקף חקיקת הכנסת והן מתוקף החלטת הרשות. בהתאם לקבוצת ההשתייכות, ההנחה בתשלום הארנונה יכולה לנוע בין 20% ל-90% מגובה התשלום המקורי.³ מוצע לקבוע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי להטבות בתשלום הארנונה, מכל סוג.
6. **הנחה בדמי ביטוח לאומי** - כיום ישנן אוכלוסיות הזכאיות להנחות בתשלום דמי הביטוח הלאומי. כך לדוגמה סטודנטים ואברכים זכאים להנחה חודשית בגובה של כמעט 100 ₪ בתשלום דמי הביטוח הלאומי. מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי להנחות בתשלום דמי הביטוח הלאומי.
7. **הטבות בתחבורה ציבורית** - שיעור גדול מהאוכלוסייה זכאים להנחות שונות במחיר הנסיעה בתחבורה הציבורית. כך לדוגמה צעירים בגילאי 18-26 זכאים להנחה בגובה 33%, בדומה להנחה עבור סטודנטים. המתגוררים בפריפריה הגיאוגרפית או חברתית זכאים להנחה בגובה של 50%. מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי להנחות במחירי הנסיעה בתחבורה ציבורית.⁴
8. **הטבות לרכישת דירה** - מדינת ישראל מפעילה מספר תוכניות אשר מאפשרות לאזרחים לרכוש דירה ראשונה במחיר מופחת (דוגמת 'דירה בהנחה'). לצד תוכניות אלה ישנן תוכניות המאפשרות להעניק סיוע בהלוואות לרכישת דירה (דוגמת משכנתא לזכאי משרדי הבינוי והשיכון). מוצע כי לא יינתן סבסוד או סיוע מכל סוג לטובת רכישת דירה, בעבור מי שלא שירת. כמו כן, מי שלא שירת לא יוכל להשתתף בהגדרות לרכישת דירה מטעם המדינה.

² משרד העבודה, 2024, מבחני תמיכה להשתתפות המדינה בעלות שכר לימוד במעון או משפחתון לשנת תשפ"ה.

³ לירן קוסמן, 2025, כלי סיוע של המדינה בתחומי ארנונה ודירור והיקפם בקרב החברה החרדית-מעודכן, מרכז המחקר והמידע של הכנסת

⁴ ניתן לקבוע כי כל הטבה בתחב"צ תותנה בהמצאת אישור שירות

9. **סיוע ממשלתי בשכר דירה** - לצד תוכניות שמיועדות לסיוע ברכישת דירה, מפעילה המדינה מספר כלים שמסייעים לשכירת דירה. החל מתוכניות ממשלתיות ועירוניות לשכירות לטווח ארוך (שכירות הנמוכה בלפחות 20% ממחיר השוק), ועד לסיוע כספי לשכר דירה (עד 1,470 ₪ בחודש).

מוצע כי מי שלא שירת לא יהיה זכאי לסיוע ממשלתי בשכר דירה.

10. **קבלה לעבודה במסגרת "העדפה מתקנת"** - המדינה מפעילה מדיניות של העדפה מתקנת וייצוג הולם במגזר הציבורי, המעניקה עדיפות בקבלה למשרות ממשלתיות לאוכלוסיות מסוימות, כולל המגזר החרדי, הערבי ואחרים. מדיניות זו נועדה לתקן אפליה ולשלב אוכלוסיות בתת ייצוג בשירות הציבורי. במסגרת זו, מועמדים מקבלים עדיפות בתהליכי מיון וקבלה למשרות.

מוצע לקבוע כי מי שלא שירת לא יוכל להתמודד על משרות בשירות הציבורי במסגרת "העדפה מתקנת" או "ייצוג הולם".

לצד התניית הטבות כלכליות, מוצע לקבוע איסור יציאה מהארץ (פרט למקרים חריגים, בעיקר רפואיים) עבור מי שלא ביצע שירות צבאי/לאומי.

מה עושים עם הכסף שייחסד?

אנו מציעים כי תוקם קרן ייעודית לעידוד המגזר המשרת אשר תפעל להשקיע ולתמוך באוכלוסייה הנושאת בנטל השירות הצבאי בישראל, בין היתר על ידי העלאת שכר המשרתים בסדיר (בפרט לוחמים), תמיכה בדיוור, עסקים, השכלה וסיוע כלכלי למשפחות צעירות. זאת על מנת לתעדף ולתמרץ את השירות הצבאי, שכן עיקר הצורך בכוח האדם הוא בצה"ל.

נספח שאלות ותשובות

ש: מדובר בסנקציות לכל החיים?

ת: כן, אבל זה לא חייב להיות כך. בכל רגע נתון מי שהשתמט משירות יוכל להשלים את שירותו.⁵ במידה והמשתמט מסרב להשלים את חובתו האזרחית, הסנקציות יישארו בתוקפן.

ש: האם זה לא פוגע בשילוב חרדים בחברה?

ת: להפך – המהלכים המוצעים מטרתם לתמרץ את הצעירים החרדים להשתלב בשירות צבאי ולאומי, שהינם זירות משמעותיות להשתלבות בחברה הישראלית. אנו מאמינים שמה שפוגע יותר מהכל בהשתלבות בחברה הישראלית זו הבחירה שלא למלא חובות אזרחיות.

ש: מה לגבי ערבים?

ת: המסגרת המוצעת מתנה הטבות תקציביות בביצוע שירות צבאי או לאומי-אזרחי, כאשר הגורם המממן את כוח האדם בין סוגי השירות הוא צה"ל. במסגרת זו, גם אזרחי ישראל הערבים יידרשו לבצע לכל הפחות שירות לאומי-אזרחי על מנת להיות זכאים להטבות אלו.

⁵ גם במקרים אלו, הגורם המממן הוא צה"ל.